

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD

Közigazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlér“ rovatban
közleendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltenek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Sprencz György szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések,

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

letmények, nyitléri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1885. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlégi nagyságában 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelyt a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Szabó Albert könyvnyomdájában. Az előfizetési pénzek vidékről — legezélszerűbben posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

Felreértés kikerülése végett kijelentjük, hogy azoknak, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, lapunkat csak azon reményben küldöttük és fogjuk talán ezután is küldeni, hogy a hátralékot utólagosan befizetik. Azon t. olvasóinkat, kik nincsenek ilyen véleményben, kérjük lapunkat visszatartatni, illetőleg a postáról el nem vitetni.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Mezőgazdaságunk.

A nemzetek életében bizonyára alig lehet életbevágóbb kérdés, mint a kenyér kérdése. Napról napra számtalan társadalmi, nemzetközi és más kérdések merülnek fel a felvilágosodás és rohamosan haladó kor követelményeinek megfelelő intézményeket létesítő nagy szellemek tanácskozási termeiben. De

oly kérdés tudunk szerint még nem került színre, mely az emberiségre, a társadalomra és nemzetekre nézve életbevágóbb volna, mint a kenyér kérdése. Azt hisszük, hogy még a főrendiház reformjának kérdése sem fontosabb ennél. A történelem tanúsága szerint is mindig csak azon nemzet tudott élni, haladni és felvirágozni, melynek kenyere és kenyérre valója volt, melynek háztartásában megvolt az egyensúly. Ezt megértették minden időben a nemzetek sorsának intézői.

Ezen közös sorsa az összes emberiségnek oly kényszerűséggel nehezedik a nemzetekre, hogy az elől kitérni lehetetlen.

Német- és Franciaország a gyakorlati életben a kenyérkérdést a szomszédi és baráti viszony szűlte minden érdek fölé helyezik s a kérdések legelső kérdése gyanánt mutatják be.

Mint fennebb is mondók, a nemzetek sorsának intézői mindig felfogták ezen kérdés fontosságát, s a valódi állambölcsékek és nemzetboldogítók ma sem tehetnek mást.

Ferry a vámügy rendezésével Franciaország javára a mai európai gabonaviszonyok követelményeihez képest mindent megtett.

Bismarck herczeg a német képviselőházban így szólt:

„A mezőgazdaság helyzete súlyosabb, mint az iparé. Mindent, a mit testünkön viselünk, háromszor oly drágán fizetünk meg, mint harmincz év előtt; csak a mezőgazdasági termények ára alacsonyabb, mint volt harmincz évvel ezelőtt. A mezőgazdaságról mindig megfeledeztek.

katholikus is, a kik istenbecsülésre a szomszéd Bogárszegré járnak!

Szegény is, kicsiny is.

Boldog emlékü kegyes Fogarassy Mihály püspök segített rajta ott jártában. Magán-kasszájából 150 pengő évi donatiót rendelt, a min úgy felbuzdult a kerületi gondnok Magyar István urambátyám, hogy ő is kiszalasztott a száján egy évenkénti kétszáz forintos subsidiumot a mindenkor parochialis papnak. Hjah! telik az töle; gazdag ember. A püspök megköszönte szépen a szép ajándékot, stante pede írást kért fölé, kedves fiának nevezte a patronus urat s megengedte neki, hogy kegyelmes kezeit is megcsókolja. A mi bizony elég nagy gratia egy olyan istentelen urnak, a ki soha templomba nem jár, istentelen életmódot folytat, felebarátaiból bolondot üz, öt-hat nyikó melléki fehérmépet tart a maga gyönyörűségére és még a saját papját is, ha szerét teheti, nem egyszer felülteti bolondnál bolondabb csinátélekkkel.

Az udvarhelyi apát-esperest, főtisztelendő Kővér Mihály urat is, a ki pedig jámbor,

állam harmincz év óta növekvő terheket rak a mezőgazdaságra, és miért ne segíthetne rajta? Terhének egy részét át kell hárítani a gabnavámok által a külföldre.

Továbbá: „A magyar, orosz, amerikai importőrök nagyon jól tudják, hogy ők viselik a német váموkat. Minden esetre azt akarom, hogy a gabonáruk emelkedjenek. Vagy tétlenül nézze az állam, míg a gabonáruk ötven fillérre hanyatlanak? Nemzeti szerencsétlenség, ha a gabonáruk azon színvonal alá hanyatlanak, a hol a gabonatermelés egyáltalán már lehetetlenné vált.”

Ime, Bismarck egész súlyával veti latba tekintélyét a mezőgazdaság érdekében s nem engedi, hogy a mezőgazdaság általános hanyatlása nemzete kárára és veszedelmére tovább is kifejlődjék. Pedig Németország távolról sem szenvedhet úgy, mint Magyarország, mert Magyarország határozottan földművelő állam, de nem úgy, hanem nagyobb mérvben, mint Németország.

Nálunk az intéző körök meg vannak győződve, hogy gazdáink sújta nincsenek s nem tény az, hogy mezőgazdaságunkat válság fenyegeti.

Nem csoda tehát, ha hazánkban a földművelés senyved s a nép napról napra tönkre jut. Ez nagyon is természetes, midőn a termésnek, mit a nép előállít, nincs vevője. A hol nincs vásároló képesség és az ország el van árasztva idegen termeléssel, ott hanyatlás van. Különbösen annyi bizonyos, hogy a megindult védvamos mozgalom a legtöbb európai országban megdrágítja a kenyeret. De ezáltal lendülni fog a mezőgazdaság és ipar.

alázatos lelki atya, a maga szokott goromba tréfájával hogy csuffá tette a minapában! Mikor jól be szedtek már az asztal felett, elkezdte becsülni az apát ur három derék szürke lovát. De azt már a pap sem tűri szó nélkül s visszavág neki:

— Van az olyan, mint másé!

— No, ha van, hát fogadjunk! Ki megy be hamarabb a városba: én, vagy az apát? Negyven kupa fehér ürmös a bánat.

— Áll, topp!

A kúrator indult három órákor ebéd után, az apát, összeigazitott órák szerint, egy órával később.

S pedig bizony derék lovak azok, jól is tartva, jó kocsisal, ostort sem igen kimélték tőlük. Csakhogy azt az alig másfélórát utat csak négy óra alatt tudta megtenni. Mert a pityókos gazda, leitatott kocsis nem vette észre, hogy valami kalafintás kéz két keréknek az agyán keresztül olyan szöveget vert a tengelyig, hogy a szombatfalvi cigánykóvások alig tudta onnan a maga baka-miattyánkjával kikönyörögni.

Persze, hogy hamarabb ott volt a kúrator

Ezt tudva és látva, más államok megteszik a magukét; mit teszünk mi?

Más népek szó nélkül folyamodnak olyan védelemhez, minőt az elemi kényszerűség reájok szab, de nekünk az önfenntartás ösztönét sem lehet követnünk.

A félhivatalos szerint a mi politikánk felel meg a szabad kereskedelem legszébb elveinek. Ez oly theoria, mely félig-meddig már megölte s még jobban meg fogja ölni mezőgazdaságunkat. Ha valami igazság van e theoriában, az csak Ausztriára nézve áll, de a mi rovásunkkal.

Mi, ha végkép el nem akarunk pusztulni a jelen kényszer-helyzetben, nagy nemzeti ipart és honi fogyasztó közönséget kell hogy teremtsünk.

Itt a nemzet érdekéről van szó, melylyel szemben megszűnik minden más érdek.

Felvidéki.

A posta-takarékpénztárak.

A közlekedésügyi miniszter a képviselőház egyik közelebbi ülésén terjesztette be a régóta várt törvényjavaslatot a posta-takarékpénztárak életbeléptetéséről. A javaslat főbb, közérdeklő intézkedéseit a következőkben ismertetjük.

Az 1. §. következőleg határozza meg a postatakarékpénztár mibenlétét és működési körét: A magyar korona területén „magyar királyi posta-takarékpénztár“ czég alatt a közmunka- és közlekedési m. kir. miniszternek alárendelt állami kezelés és jótállás alatt álló takarékpénztár állítatik fel, melynek székhelye: Budapest. A m. kir. posta-takarékpénztár a betevők által befizetett betétösszegeket gyümölcsözőleg kezeli, visszafizetéseket teljesít és általában végzi mindazt, a mit a jelen törvény és az annak alap-

s ráadásul a sorompónál a három nyikó-melléki debellát leszállította a szekereből, s mikor a pap, tajtéktól szakadó lovakkal, tengelyig erő sárban a vámgig érkezett: azok felkerekedtek, ki melléje, ki szemben vele, ki oldalt a saraglyára, hogy az csupa vigság és hasrengető hahota, a mi a kegyes papot három felpiroskeskenyözött fehérmépet között fogadja a trafik előtt. Az ott összegyűlemlent publikum már mindent tudott róla s erősen gratuláltak neki, hogy olyan czifra testőr-séggel utazik.

Az a kétszáz forintos donatio is olyan mentalis reservatával adódott a kúrator által, a mi csak akkor tűnt ki, mikor a parochialis pap jelentkezett nagy alázatossággal az évi járandóságáért.

— Hjah! lelki szent atyám! hogyné adnám? Megadom és jó szívvél. Csak szolgáljon rá valamivel. Lám én templomba nem járok, nem urvacsorázok, bucsut, böjtöt nem fogadok; pálmát, sonkát, bárányt nem szenteltetek; annál fogva ingyen csak nem adhatok meg szolgálattal bért. Hanem ime a pakli kártya: tüssük el. Dupla vagy semmi.

A „Székelyföld“ tárczája.

Dupla vagy semmi.

Irta Timon Sándor.

Olyan kis falu Szentlélek községe Udvarhely-vármegyében, mint egy ökörszemfészék. Mikor a korondi szekeres atyafi apró mokány lovaival haza felé tértében a falu felső végén kicsihol a kőházból, az alsó szélén alig ér rá rátenni pipájára a kigyult taplót. Csak akkora az, hogy tisztelendő Boros Tamás plebános ur nyár derekán megteszi, hogy templomból elmaradt hiveinek szegényére kiáll a dombra a ezinterem előtti nagy kőrisfa alá a zászlóval s onnan mondja el Ezsaiás próféta XVIII. részének 3. verséből az épületes prédikációt, hogy: „Ti világnak minden lakói és földnek lakosai, meglátjátok, mikor a hegyeken zászlómat felemelem és mikoron az én kürtömet megfúvalom, meghalljátok!“ Bizony minden hive meglátja, meghallja őt onnan hazulról.

No hát már most milyen lehet az a parochia, mikor van még a faluban unitárius is,

ján kibocsátandó miniszteri rendeletek feladatává kitzúznak.

A legkisebb betétösszeg 50 kr, de adatkak ki betétívek, melyeken 5 kros levélbélyegek felragasztása által össze lehet gyűjteni az 50 krt. A kamatozó legnagyobb összeg 1000 ftt s a kamatláb 3 $\frac{1}{2}$ %, melyet csak a törvényhozás határozatával lehet leszállítani, de a kormány rendeleti uton bármikor felemlheteti. A miniszter fogja kijelölni a betétek elfogadására feljogosított postahivatalokat, s ezek mind a Budapesten szervezendő postatakarékpénztár fiókjai lesznek. Az egész intézmény felett a felügyeletet és ellenőrzést a postatakarékpénztári tanács gyakorolja. A folyó szükségletet felülhaladó betétösszegeket kamatozó magyar állampapírosokba, sorsjegyekbe és záloglevelekbe fogják befektetni; a felesleget pedig egy millió ftt erejéig tartalékalapot gyűjtenek; az ezen összeget felülhaladó felesleget az államkincstár kapja.

Betéteket elfogadnak mindenkitől: kiskoruktól és gyámság alatt állóktól is, hanem ezeknek törvényes képviselőik bármikor követelhetik a visszafizetést. Egy betetőnek csak egy takarékpénztári könyvecskeje lehet; átruházás csak engedély alapján történhetik, mikor azután új könyvecske állítatik ki. A betétek írásbeli felmondása alapján, a betető azonosságának konstatálása után, bármely, betétek elfogadására följogosított postahivatalnál kifizettetnek, az összeg nagyságához képest 8-30 nap alatt. A postatakarékpénztár, a betető kívánságára, a betétösszeg erejéig díjmentesen vásárol értékpapírosokat s később ezeknek kamatait is díjmentesen beszedi a betető javára. A betétek adó- és illetékmentesek s 1000 frtig le nem foglalhatók; a postatakarékpénztárakkal a levelezés portomentes. A törvény életbeléptetésének idejét a közlekedésügyi miniszter határozza meg.

Az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület alapszabály-tervezete.

I.

Az egyesület czíme.

1. §. Az egyesület czíme: „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület“, mely czim egyuttal az egyesület pecsétjének körirata is. A pecsét a volt Erdélyi czimere, Magyarország czimerébe foglalva. Az egyesület székhelye Kolozsvár, hivatalos nyelve a magyar, működési köre: az erdélyi részek.

II.

Az egyesület célja.

2. §. Az egyesület célja az erdélyi részekben a hazafiságnak fejlesztése nemzeti irányu művelődés által.

— És az úgy ment évről évre. A pap mindig a semmivel maradt s a tetejébe még ki kellett neki állítani a quientantiát az összegről, hogy felvette az utolsó batkáig.

Azt aztán a kurátor hűségesen bemutatta a fertály évi írásai mellett a püspöknek. — Dejsz kegyes ember ám Magyar István uram bátyám.

Hanem csak mégis emberére akadt ez egyszer Boros Tamás tiszt. urban, a kit fennebb láttunk a czinteremből prédikálni a maga elfajult hiveinek.

Ennek épen öt évi kétszáz pengő forintja duplasemmiszödött el, mikor beállított a hatodik „üssük el“-re. Akkor a pap huzott elő egy pakli udonat új ördög bibliáját a reverenda zsebéből.

— Öt évig méltóságod tartott engem kártyával, sohasem kérvén kártyapénzt utána. Koptassuk már most az én paklimat.

— Jó biz az, páter.

— Áll a 200 pengő, méltóságos uram.

— Dupla — semmi, papom.

A vendégsereg csak nézte a különös formájú kepefizetést.

A pap restált. Ellenfele kivágott egy ászot meg egy nyolczast.

— Tizenkilencz, papom.

— Husz, kurátor ur: két tizes!

— Folytassuk: dupla vagy semmi. Nyolczszáz forint áll most.

III.

Az egyesület eszközei:

3. §. Az egyesület eszközei:

A) Köz művelődésiek: óvodák, nép- és polgári iskolák, egyházak segélyezése, esetleg létesítése; népkönyvtárak és olvasó körök alkotása; hazafias iratoknak anyanyelveken való terjesztése; megfelelő irányban működő hazafias erőknél az egyesületbe belevonása, vagy legalább is a kölcsönös támogatás kapcsolatába hozatala s mindazon törvényes intézkedések, melyek a 2. §-ban jelzett cél előmozdítására szolgálnak.

B) Köz vagyonosodásiak: központi és vidéki pénzüzetek és közgazdasági egyletek alakítása.

IV.

Az egyesület vagyoni forrásai.

4. §. A cél anyagi eszközeiül szolgálnak: a) örökös és alapító tagok alapítványai; b) rendes, pártoló és gyámlító tagok díjai; c) önkéntes adományok és hagyományok; d) gyűjtések; e) jótékony célú előadások és engedélyezett sorsjátékok bevételei; f) a törvényhozás, kormány, törvényhatóságok, községek és egyéb erkölcsi, mint magán-személyek segélyei; g) az alakítandó pénzüzetek alapszabályaiban az egyet javára kitzúzott járulékok.

V.

Az egyesület tagjai:

5. §. Az egyesület tagja lehet: a magyar korona területén törvényesen fennálló minden testület (törvényhatóság, község, egyesület, társulat stb.), a magyar állam kötelekebe tartozó minden férfi és nő, ha felvételüket az igazgató választmány egyenesen meg nem tagadja. Sem a felvétel, sem az elutasítás nem indokolandó. Külföldiek tagokká csak a belügyminiszterium engedélye alapján lehetnek. Az erdélyrészi magyarajku néptanítók tagsági díj nélkül is lehetnek rendes tagok.

6. §. Az egyesület tagjai:

a) Tiszteleti tag, a kit a közgyűlés az egyesület körül szerzett érdemeiért választásával kitzúntet.

b) Örökös tag mindazon jogi személy vagy testület, mely legalább 500 ftt alapítványt tesz s ez alapítványt 5 év alatt lefizeti.

c) Alapító tag, ki alapítványként egy szersmindenkora legalább 100 fttot készpénzben, óvadékképes értékpapírban vagy kötvényben egyszerre befizet. E tagsági jog életfogytig tart. Az alapítvány csonkítatlan törzsvagyon gyanánt kezelik s csak kamatait fordíthatni az egyesület céljaira.

d) Rendes tag, ki magát a taggyűjtő-íven aláírásával vagy valamelyik taggyűjtő-nél szóbeli kijelentéssel 6 évre évenkénti

A pap megnyerte azt is. Akkor állott ezerhatszáz ftt. Elharácsolta azt is a páter.

— No, lelki szent atyám, dupla vagy semmi s 1800 forint massa. Ötezer összesen.

— Gilt. Tartom. S ha veszték, kilencz évre előre quietantiát adok.

A kurátor egy kissé izzadni érezte a homlokát.

— Ördögös papja! még csuffa teszen ennyi vendég előtt!

A páter osztott ellenfelének, a mit az menten kivágott nagy riadalommal.

— Huszonegy, makkban, páter!

Emez még csak akkor gusztál s nem hiába van az olyan szép rigmusba szedve, hogy: „Uram, hallgasd meg az én könyörgésemet s az én kiáltásom jusson előbe“, mert a lelki atya olyan két disznót vág ki az asztalra, mint a szinapany. S azzal ő lett a nyertes.

— No, ördöghordta papja! Ezt is megnyerted hát! Jól van! Nyerted, igaz jussod van hozzá. De most már keresd is megkapd is meg, vedd is fel, ha tudod!

— Jó lesz, méltóságos uram; majd csak megkeresem. Ajánlom magamat egy esztendő ilyenkorig.

Azzal hőkölt is ki az ajtón, nehogy a nagy füles kalafina, vagy egy tuozat tányér a hátsóhoz kíváncsozzék.

Ott künn épen akkor járt elé a szekér az egyik világi szépséggel.

Még jól hallotta a tisztelendő ur, mikor a dajának utána kiabált a kurátor:

2-2 ftt fizetésére kötelezi, vagy a ki ugyanazon időre egyszerre 10 fttal megváltja e kötelezettséget.

e) Pártoló tag, ki aláírással vagy szóval legalább 3 évre évenkénti 1 ftt fizetésére kötelezi magát. A d) és e) pont szerinti befizetés felévi részletekben előre történik.

f) Gyámlító tag mindenki (gyermek is), ki az egyesület javára elismervény mellett legalább is 10 krt ad.

VI.

A tagok jogai és kötelezettségei.

7. §. A tiszteleti, örökös, alapító és rendes tagok tanácskozás, indítványozás és választás jogával bírnak a közgyűléseken. Az összes tagok élvezik az egyesület által nyújtandó kedvezményeket, nevezetesen elsőbbségük lesz a III. 3. §. B) pontban említett pénzüzeteknél a szabályzatokban meghatározott feltételek mellett mind a részvények és zálog-levelek aláírásában, mind a hitel élvezetében.

8. §. Minden tag köteles az időnként kiadandó utasítások hiú megtartására, egyleti tagok gyűjtésére; magánjogi kötelezéssel elfogadja az egyesület alapszabályait s a tagsági díj nem fizetése esetére a késedelmi kamatok megtérítésével együtt alávetette magát bármely járás-, illetőleg községi bíróság illetőségének. Rendes tag elhalásakor az évi mulasztást netáni más hátrálékokkal együtt örökösei fizetik.

(Folytatása következik.)

Jelentés a kolozsvári tanoncz-és segéd-munkakiállításokról.

a) 1883.

Az iparos tanulók munkakiállításának eszméje azon derék férfiu, kinek közhasznú és széleskörű munkálkodásából az ipariskolának is jutott annyi, hogy őt úgy tiszteljük, mint ez intézet létrehozásának és fejlesztésének egyik legfőbb faktorát. Gámán Zsigmond kamarai titkár és közgazdasági előadó ur a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarának 1882. decemberi gyűlésén tette meg ez irányú indítványát. Indítványozó abból a nézetből indult ki, hogy a tanoncz csak akkor lesz pályáján a lehetőség egész ember, ha az ipariskolában nyert elméleti oktatást a szakmájában nyert gyakorlati oktatással kiegészíti, s valamint az elméletből vizsgát tesz, úgy vizsgázzék a gyakorlati képzettségéből is.

E célra vezetnénk a tanonczok évi kiállításai, melyek alkalmul fognak szolgálni arra, hogy az elméleti ismeretek terén az iskolában feltüntetett haladásuk mellett tanúságot tegyenek illető iparágukban a mű-

helyben szerzett gyakorlati képzettségükről is.

Hogy mily visszhangra talált ez életrevaló eszme a kamara tagjainál, annak elég bizonyítéka azon körülmény, hogy az indítvány még azon gyűlésben nemcsak elvileg elfogadtatott, hanem az eszme gyakori kivitelének anyagi segédeszközöiről való gondoskodást a kamara vállalta magára; érdekes elnöke, ns. Sigmond Dezső ur pedig a maga részéről 50 fttot ajánl föl e célra.

A kiállítás szabályai Gámán Zsigmond és Kiss Sándor igazgató által kidolgoztatván, az mint „Pótlék“ csatoltatott a kolozsvári ipariskolák szervezeti szabályaihoz, s a megelőző fejezet alatt egész terjedelemben olvashatók. Hogy ez ügynek mily fontosságot tulajdonított mindjárt kezdetben a sajtó, arra legyen szabad többek közül a „Nemzet“ következő szavait idéznünk: „A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara — írja a nevezett lap 1883. évi 22. számában — egy oly helyes intézmény létesítésére tette meg az első kezdeményezést, a melynek utánzását eléggé melegen nem is ajánlhatjuk. Midőn arról van szó, hogy az iparos tanonczok gyakorlati oktatásának emelésére valami csakugyan történjék, a mi azt tényleg jobban lendítené, mint a sok eredménytelen szónoklat és cikk: akkor a kolozsvári kamara által életbeléptetendő intézményről csak a legnagyobb elismeréssel és helyesléssel szólhatunk, követését ajánlhatjuk az összes kamaráknak és ipartársulatoknak.“

E sorokkal kapcsolatban hálás köszönettel ismerjük el, hogy a hazai sajtó és mindenekfeletti helyi lapjaink e kérdést elejétől fogva a legérdemlegesebb figyelemre méltatták, s így lényegesen befolytak a tanoncz-munkakiállítás eszméjének az első sikertől nagy mértékben függő meggyökeresíthetése.

Hogy az ipariskolák igazgatóságának végrehajtás végett kiadott kiállítási szabályzat már ez évben — és pedig fényes sikerrel — effektualtathatott, az mindenekfeletti két tényezőtől függött: a kiállítási költségek fedezésére szükséges pénz megnyeréséről s a közvetlenül érdekelt iparos osztály magatartásától.

A mi az elsőt illeti, legőszintébb halánkat fejezzük ki a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter ur ő nagymaga, Kolozsvár szab. kir. város képviselőtestülete, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara, a kolozsvári ipartársulatok, tovább bá mlts gr. Zichy Jenő, ns. Zsigmond Dezső és tek. Benigni Sámuel urak iránt, mint a kik nagyobb anyagi támogatásukkal lehetővé tették ez intézmény életbeléptetését.

A tanulók munkakiállításához fűzött remények megvalósulása semmitől sem füg-

mi mindig él, ha a fejet ki nem tépik, olyan teremtés, hogy arra tizszer is fizet Magyar István urambátyám, ha csak kézbe nem kaphatja valahol.

Arról pedig gondoskodva van; mert tisztelendő Boros Tamás ur meuten megkeresi tekintetes Halmy Péter fiskális urat, a ki tőrlől hegyre megforgatva a papírost, fizet érette ropogó banknótákban ötezer osztrák forintokat s még csak a kézírását sem kívánja tőle.

Hát persze, hogy kádenenciába szedett a kurátor mindentéle apró és legapróbb szenteket, arról sem felelvén, hogy nagyobb dignitású égi notabilitásokat nem hivogatott-e a papom fejére, paprikás nyelvességet. De a fizetségnek meg kellett történni.

Lőtött, futott, perelt, kifogásolt, a míg a perköltség is kitett egy évi parochialis járulványt. Akkor kifizette a fiskális urat, ezt izenvén, gyalog postása által a papnak:

— No páter! Azt a pénzt hát csak felerőfoltad rajtam. Hanem most már elkerül a kuriám tájékát, ha jó kell; mert kinyomkodlak a reverendából, páter!

Attól kezdve Magyar István urambátyám minden új esztendőben helyébe küld a papnak 100 véka törökbuza, 100 véka rozsot. Pénzt most sem ad neki.

gött oly nagy mértékben, mint az iparos mesterek magatartásától. A tanulónak minden lelkesültsége hajótörést szenved, ha felbuzdulását nem támogatja mesterének úgyszólván buzgósa, nem ambíciója. Mert biz' ez a tanonczmunkakiállítás olyan rigorozum, hol a versenyző tanuló érdemjegye visszahat a mesterre is, s az olyan iparosra nézve, ki a hozzá adott ifjunak nem mestere, mint inkább „gazdája” volt, e kiállítás kissé váratlanul jött. Innen érthető aztán, hogy a jelentkezett tanulók közül a mesterek magatartása miatt mintegy 30 nem vehetett részt a kiállításon, holott arra tanuló éveiknél fogva jogosultak lettek volna. Jövőre semmi tekintet nem fog visszatartani az ilyen mesterek neveinek nyilvánosságra hozatalától; most azonban sokkal inkább el van telve lelkünk az első kezdeményezés által elért siker gyönyörétől, hogysem zavarni óhajtanánk a tanulók első munkakiállításának szép reményekre jogosító azon emlékét, melyet iparosaink jobbainak kötelességük hű teljesítéséből nyertünk azzal, hogy ellentétül az elhivatásukról megfélekedezettek is bemutassuk. Igen, mert hazafias örömmel valljuk be, hogy Kolozsvár város iparosai általában nem haboztak a nyilvánosság elé lépni, midőn az idő rövidsége miatt ugyszólván meglepettek azon felhívással, hogy tanulók gyakorlati készségét az érdeklődő közönség ítélete alá bocsássák. Az eszmét mindjárt lelkesen felkarolta az iparos-egylet, s az ügynek a társulatoknál és egyeseknél propagandát csinálni, s a kiállításnak még e f. évben megtarthatását előkészíteni egy 39 tagból álló végrehajtó-bizottságot küldött ki.

E bizottság tagjaival megválasztottak: elnök Benigni Sámuel, jegyző Tömösvári Miklós. Tagok: a csizmadia-társulattól: Balogh Imre, Horváth Lajos, Nagy János, Tóth József; fazekas-t.: Szathmári István, Komáromi Alajos, Ladányi Sámuel; cipész-társ.: Matutsek J., Balla L., Ferenczy I.; asztalos-t.: Köleséri J., Dunki F., Bakk L.; kalapos-t.: Kiczó M.; timár-t.: Gáll J., Lévy T., Régeni F.; magyar szabó-t.: Balogh M., Hancz S., Csizhegyi S.; német szabó-t.: Budai K., Nemessányi S., Karlfürst P.; zsemyés-t.: Petrovics Gy., Becsei H., Hutter S.; ács-kőműves-t.: Kaukál J., Endtstrasser B., Nagy J.; lakatos-t.: Régeni Gy., Hátsek A., Demjén Á.; kerek-t.: Gergely J., Borbély Gy.; kovács-t.: Szász F.; szűcs-t.: Losteiner F.; szíjgyártó-t.: Czink János és Cserna István.

(Folyt. köv.)

Levelezés.

Kovácsna, 1883. márczius 20.

Tek. szerkesztő ur!

A kovácsnai egyházközség a papi kandidate bizottságot megválasztván saját kebeléből a Csia György, Deák Sámuel, ifj. Ugron János és Butyka Károly személyében: az eszperes ur elnökle alatt a vegyes bizottság — melyben Dónáth József gondnok ur is részt vett — folyó hó 18-án megalakult.

Mintán a papságra pályázottak közül Rácz Albert és Csekme Ferencz visszaléptek, a bizottság a pályázottak mindenikét kandidate, név szerint: Zsigmond Károly, Kiss Lajos, Földes György, Kiss József, Barthalus János és Zajzon Károly lelkészeket és Bodor Géza püspöki titkárt.

Ugy látszik, hogy a husvéti második és harmadik ünnepeken Kiss Lajos és Kiss József fognak próba-prédikációkat tartani.

Bár a vecsernyei prédikálástól fölmentenék az illetők a helybeli segédlelkészt!

Színészet.

Csik-Szeredán, 1885. márcz. 19.

Szombaton, márczius 14-én, adatott „Dózsa György” eredeti történeti dráma, írta Jókai Mór. Színészeink teljes sikerrel mutatták be ezen nagyszabású darabot, melyet a sok szép ruha még impozánsabbá tett. A czímszerepét Völgyi József oly nagy hatással játszta, hogy a közönség sokszor zajosan megtapsolta. Völgyi játékában oly

szépen megtestesülve láttuk a hazaszeretetet, s arczjátéka oly hűn tolmácsolta szerepének teljes átérzését, mint azt egy képzett színésztől megvárhatni.

Szilágyi Zsófia szerepét oly hévvel, annyi méltósággal és könnyedséggel játszta, hogy a közönség őt is többször megtapsolta. Szilágyi ezen szerepében oly szép tehetséget mutatott be, hogy ajánlhatjuk neki, miszerint szerepét igyekezze tanulmányozni, s ha kissé a tulzásoktól óvakodni fog, többször sikert arathat.

Hillei (székely pór) szerepét a nála megszokott routinnal és természetességgel játszta.

Gerő Lőrincz diákokat oly eredetien alakította, hogy már megjelenésekor a közönség megtapsolta; e kis szerepben is megmutatta, hogy jó színész, kit méltán megdicsérhetünk.

Homokayné Rózsa szerepét igen szépen oldotta meg; melegen átértette Rózsa feláldozó szerepét, ki meghalni is örömmel kész volt Dózsa boldogságáért. Játékának drámai hatása nagyszerű volt. A közönség többször megtapsolta.

Györffy Csáky Lóránban kellemes hatást idézett elő; róla mást, mint dicséretet mondani, nem is lehet.

Szilágyi Etelka a költőt jól alakította.

Nem hagyhatjuk itten megjegyzés nélkül, hogy az apróbb szereplők közül néhányan a maszkírozásra igen kevés gondot fordítanak; ez alkalommal nem említünk neveket, azonban felhívjuk erre az igazgató figyelmét.

Vasárnap, márcz. 15-én, szintén szép számunk közönség előtt, „A zsidó árendás” Klárné Angyal Ilka 3 felvonásos népszínműve került színre. A gyöngye darab telve van a főcselekményhez erőszakosan csatolt epizódokkal. Lélektani indoklás és élethűséget hasztalan keresünk benne.

Élvezetet mégis nyújtott az előadás, mit a szereplők ügyességének tudunk be.

Szilágyi Etelka (Betti) kedves, naiv játéka s dalai több ízben felvillanyozták, s tetszésnyilvánításra ragadták a közönséget; ugyszinté Györffy (Sáskáné) erős komikai színezése is.

Gerő Blum szerepében remekelt burleszk alakításával, s az egész előadás alatt a közönséget jó kedélyben tartotta.

Homokayné Szilágt szintén ügyesen alakította, s mint mindig, úgy ezuttal is jól játszott.

Völgyiné Boris szerepében ügyesen mutatta be magát, kit különben is már korábban előnyösen ismer a közönség.

!!!

Különfélék.

— **Névváltoztatás.** Kézdivásárhelyi Kleindinst Lajos és Kleindinst Sándor vezetéknévénél „Győri”-re kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— **Tüzeset.** Szabó Lajos csikszeredai könyvnyomdász lakházában folyó hó 20-án éjjeli 2 órakor tűz ütött ki; nagy szerencsére azonban teljes szélesend uralkodott s így a tűz lokalizáltatott. A tűz a nyomdahelyiségbe behatolt s a nyomdát teljes felszerelésével együtt martalékká tette. A nyomda és felszerelése 4500 ftig volt a magyar-francia társulatnál biztosítva. Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal megemlékezni László Ferencz honvéd hadnagy, Brozin tisztelettel, Gross törzsrőmester és Szenkovits Manó kereskedőről, kik életveszélyes elszántsággal hatoltak be a fojtó, tömör füsttel telt házba s onnan a ruha-, ágyneműket és a mi általában lehető volt, az ablakon át megmentették. Fogadják a szegény károsult család halálját s a közelismerést, melylyel nekik szívesen adozunk mindnyájan. Ezen tüzeset, reméljük, ismét egy hajszállal közelebb hozta a tűzoltó-egyletet a megvalósítás stádiumához; ne haljon meg ez is, mielőtt született, mint sok más közérdekű dolog!

— **Halálozás.** Martonfalvi Simó Dénes sepi-szentgyörgyi polgári iskolai igazgató — mint mély részvétellel értesülünk — szerdán reggel tüdővészben meghalt. Az általános tisztelt és szeretett férfi halála a legna-

gyobb részvétet keltette széleskörű ismerősei és barátai között. A társadalom egy derék tagot, tanítványai egy szép-képzettségű tanítót, kartársai egy szeretett pályatársat vesztek el benne. Áldás és béke lengjen porai felett!

— **Cyászir.** Bencze Pál szentkatolnai plebános folyó márczius hó 22-én tüdőlob következtében néhány napi szenvedés s a halálkök szentségének ájtatos felvétele után élete 63-ik, áldozársága 37-ik évében elhalt. Temetése nagy részvét mellett mult vasárnap ment végbe; ott volt a kerületi papság teljes számban, ugyszintén a tanítói testület is; sokan jelentek meg szeretett volt lelkipásztoruk végtisztességtételénél Imecsfalváról is. Lelkéért az engesztelő szt. mise-áldozat folyó hó 16-án mutattatott be az ég Urának. Az elhunyt lelkész Imecsfalván egy végben 30 évig, Szentkatolnán 5 hóig, a többi években különböző helyeken mint buzgó lelkipásztor működött az Ur szőlőjében. Béke poraira!

— **Kézdi-Vásárhely város képviselő-tesztületének** az 1885-ik évre összeállítását névjegyzéke: Legtöbb adót fizetők: Ambrus Albert szeszgyáros, Barthos Károly ügyvéd, Benkő Sándor szeszgyáros, Csizsár Imre szeszgyáros, Csizsár Mihály kereskedő, ifj. Dávid István kereskedő, Dénes Lajos kir. közjegyző, Fejér Lukács kereskedő, Kovács Ferencz gyógyszerész, Kőkősi Károly ügyvéd, Köllönte László borkereskedő, Nagy József szeszgyáros, Nagy Ferencz szeszgyáros, Dr. Pethő József ügyvéd, Sáska Antal csizmadia, Dr. Sinkovics Ignác orvos, Szabó Albert gyógyszerész, Szabó Mózes szeszgyáros, Tóth Dániel szeszgyáros, Tóth István szeszgyáros, Tóth József szeszgyáros, Tóth Sámuel postamester, Török Bálint kereskedő, Welnreiter György sörfőző. Választottak: Benkő Pál törvényszéki jegyző, Bodó József szűcs, Csizsár József volt cseh-mester, Csizsár József kereskedő, Dézsi János egyházfi, Jancsó Dénes vendéglős, Jancsó Géza gyógyszerész, Jancsó Mózes szeszgyáros, Kovács Dániel pénztárnok, Kovács János borkereskedő, ifj. Kovács Imre csizmadia, id. Kovács István gabonakereskedő, Kovács István pap, Kovács Károly kereskedő, Kovács Pál szűcs, Kréniczki Károly borkereskedő, Molnár Józsiás műmalom-tulajdonos, Nagy Ézékiás sörfőző, Szabó Dénes gazdatanácsos, Szász Károly csizmadia, Székely János pap, Szotyori János borkereskedő, id. Szőcs János kereskedő, Szőcs József polgármester.

— **Hymen.** Léczfalvi Keresztes Ede ápril hó 6-án d. e. 10 órakor tartja esküvőjét Martonfalván Kovács László kedves leányával, Eleonorával. Áldást kívánunk frigyökre!

— **Mult vasárnapi számunkban** „Vandalismus” czim alatt megjelent közleményt a „Magyar Polgár” is átvéve, azt élesebb kifejezésekkel közölte. Az igazság érdekében megjegyezzük, miszerint a két fiatal ember eddig feddhetlen előéletű volt s mint megbízható forrásból értesülünk, ezen verekedésre szövetség szorgalmazott okot. A folyamatban levő bünvizsgálat különben is az ügyet ki fogja deríteni, melyet annak idején közölni fogunk.

— **Uj lap** indult Magyar Budapesten „Magyar Lap” czimmel Szalay Károly országgyűlési képviselő szerkesztése mellett. Tartalma elég változatos. A lap az antisemita párt közlönye. Előfizetési ára évenként 14 ft, egy hóra 1 ft 20 kr. A megrendelések a kiadó-hivatalba (vasutca 13. sz.) küldendők.

— **Bernardi sokszorozó táblázata.** A losonczyi „Kármán-Társulat” sajtója alól igen érdekes mű került ki, melynek czíme: „Legcélzzerűbb sokszorozó táblázat. Számítási és sajtóhibák nélkül. Összeállította Bernardi István, m. kir. állami vasutak losonczyi üzletvezetőségének hivatalnok.” Oly hasznos munka ez, melynek épen úgy, mint a nap-tárnak, egy irodából, sőt egy házból sem volna szabad hiányoznia; de különösen nélkülözhetetlen ezen sokszorozó táblázat kereskedőknek, üzletembereknek, számfektőknek, könyvelőknek, katonai számvevőknek, számvevő altiszteknek és egyáltalában minden számolással foglalkozó egyéneknek, mert általa sok időt és fáradságot kímélhetnek meg; ugyanis csak egy pillantást kell vetniök

az előtők álló, fekvő, vagy falon függő táblázatra és rögtön pontosan megtudják, hogy például mennyi 79-szer 97. A mint a sokszorozó tábla mellé adott rajz mutatja, azt többféle alakban, mint például tabella, könyv, vagy forgatható készülék alakjában lehet a fennforgó szükséghez képest használni. Kapható a „Losoncz és Vidéke” kiadóhivatalában, mely 35 krnak levélbélyegeken vagy készpénzben való megküldése után bérmentesen küldi meg a művet. Még egyszer melegen ajánljuk azt az érdekeltek figyelmébe.

Köszönetnyilvánítás.

A gyászos, nagy csapásokban enyhítő vigaszt ad szenvedő lelkünknek a nemes szívek osztatlan részvéte.

A leírhatatlan vesztésében és nagy csapásban, mely engem s családomat feledhetetlen emlékü férjem Csizsár Mihály elhunytában sújtott, vigasztalólag s enyhítőleg foly be szenvedő lelkünkre az osztatlan részvét, mely folyó hó 17-én a temetési ünnepen oly nagy mérvben nyilvánult, miért indíttatva érzem magamat a legmélyebb hálát és köszönetet nyilvánítani az osztatlan részvéért a tek. kir. törvényszék, m. kir. honvéd tisztikar, járásbíró, tanács, kereskedőtársulat, ennek ifju társulata, iparos-testületek, vidéki nagyszámú résztvevők és a nagy közönségnek.

A jók részvéte, mint üdítő harmat a tar-mezőnek, vigasztul szolgál a szenvedő lelkeknek.

Ismételt hálás köszönetnyilvánítás mellett vagyok

K. Váshelyt, 1885. márczius 19.

Üzv. Csizsár Mihályné Kovács Emília.

KÖZGAZDASÁG.

A trágyáról s főképp annak javításáról.

(Vége.)

A gypsből számítunk 1 hold föld trágyázására 2—3 metermázsát, mely kerül 3 ft 50 — 5 ft 40 krba a hely színén vásárolva.

Hogy a szállítás minél kevesebbe kerüljön, szövetkezni kell a gazdáknak s együttesen rendelni meg egy teljes szállítmányt.

A gypsnek alkalmazása a gazdaságban manap már igen kiterjedt. Alkalmaztatik: a) az istállókban (hidlások, trágyalé-csatornák hintetnek be vele); b) a trágyatelepen, trágyalé-tartányokban s künn a szántóföldön s réteken.

Mindenütt nagyon jó haszna van s a talajra, a növénytenyésztetre nézve azt mondhatjuk, csodás hatása, s mégis hány gazda van még, a ki mit sem tud róla!

Hatása kiterjed az istálló-trágya fenntartására, javítására, a növények táplálására; oly sokoldalú hatás egy trágyasótól, s még sem alkalmazzuk!

A gyps tehát egymagában is használható trágyaszertül, de csak rövid ideig, mert a talaj termőerejét ugyan fokozza, azonban hamarabb is kimeríti. Rendszeres istálló-trágyázás mellett azonban kis mértékben évről évre adható.

Minél finomabb poralakban adjuk, annál könnyebben feloldódik s eloszlik a talajban.

Szélesenedő időben kézzel szórjuk el egyenletesen. A felülzórás általánosabb, mint a leboronálás. Van, a ki őszkor gypsz vagy feletrészen tavaszkor. A tavaszkor felülzórása a tenyésztet megindulta után elfogadottabb. A meleg, harmatos idő a sikert előmozdítja.

Meszes, sovány vagy vizenyős hideg talajon nem való, másutt mindenütt.

Rétekre fahamuval vegyesen adjuk, akkor még előnyösebb lesz.

A baromfiak trágyáját össze kell gyűjteni; kitünő trágya, igen erős, kevés kell belőle. Poralakban megtörve vagy vízben feloldva kell alkalmazni.

A csontliszttrágya alkalmazásáról a következőket kell tudni a gazdának.

A csontok trágyaképp lisztalakban legjobban értékesíthetők; így legjobban is szétszórhatók a talajban. Van finom és durva csontliszt. Ez utóbbi olcsóbb. A csontliszt

magvas növények alá való különösen, tehát oly talajra, melynek erejét a sok gabonatermés már meghiúsította, elgyengítette.

A durva csontliszt alkalmazás előtt eljlesztetni kell, mi úgy történik, hogy földdel rétegezzük s trágyalével öntözzük s így hagyjuk állni napokig. Vagy pedig, mi egyszerűbb eljárás, megtörjük s egyenest a trágyatelepre visszük s a trágya közé szórjuk. Lejtős talajon kíváltk nem kell húzamos ideig hagyni az elterítgetett trágyát, mert a szél is elhordja, a víz is — a lejtő alája.

Télben még legkevésbé veszteséggel jár a trágyának elterítgetve húzamos ideig való hagyása; mert sem ki nem száradhat erősen, sem ki nem lúgoztatik annyira.

Általában a következőkre ügyeljünk:

a) hogy veszteség ne álljon elő a trágyában;

b) hogy egyenletesen legyen elosztva a földön.

Köztudomású dolog ugyanis, hogy a trágyának nagy bőségében nem vagyunk; továbbá, hogy ha a trágyának kilugzott részeivel telítve lesz a talaj: ott rendellenes képződés fog beállni főképp kalászos növényeinknél s az ilyen tulbúja vetések rendszeren megdőlnék és elsatnyulnak.

Végül pedig ide igatjuk a trágyázás tíz parancsolatját.

1. Gondoskodj elegendő istálló-trágyáról és földjeidet minden négy év lejártaival iparkodj megtrágyázni.

2. A földre annyi trágyát hordj, hogy mindenhova jusson.

3. Egyformán trágyázd meg a talajt.

4. A trágyát szántsá alá legott, de ne mélyen.

5. A trágyával ne hordj gyommagot és üszögöt a földre, a melyek úgy is sokszor bőven vannak a talajban.

6. A trágyát sok alommal keverd; alomnak legjobb a szalma.

7. Ne hagyj túlni a trágyát, mert sok veszteség lesz belőle. Portrágyát (komposzt) egyéb hulladékokból készíts kertet számára.

8. Ne hagyj elfolyni a huyot (trágyalét), mert attól legjobban nő a vetemény.

9. Gyűjts össze mindenféle szemetet s hordj trágyagödörbe és öntözd trágyalével.

10. Trágyád akkor lesz legjobb, ha hozzá még csontlisztet vegyítesz.

40-ik közlemény

a br. Szentkeresztly Stephanie kezdeményezése folytán felállított Kézdí-Vásárhely városi és vidéki Rudolff-kórház részére tett szíves adakozásokról.

Eperjesi Pálné és ifj. Donát Andrásné gyűjtése Peselnekről:

Eperjesi Pálné 6 kupa buza. Ifj. Donát Andrásné 5 k. rozs. Reményik Anis 2 k. Szabó Ferenc 1 k. Lemhényi István 2 k. Opra Ferenc 1 k. Opra András 2 k. Id. Bittai Jánosné 2 k. Balázs Mihály 1 k. Giligor Anna 2 k. Kovács József 2 k. Jankó József 2 k. Giligor Andrásné 2 k. rozs. Potsa János és Solim Andrásné 50—50 kr. Solyom Venczelné 20 kr. Jankó András 30 kr. Lemhényi József 10 kr. Lemhényi Lukács 10 kr. Bodi János 2 kr. Potsa Gyula 1 frt. Opra András 10 kr. Lemhényi Ferencné 2 k. árpa. Marozsi Istvánné 2 k. árpa. Kovács János és Kovács József szintén. Balázs József 4 k. buza. Kovács Józsefné 3 k. buza.

Imacsfalváról:

Mátys Ferenc, Mátys István, Sándor András 5—5 k. Pap Sándorné, Frumann Antal, Kondráth János, Kosztó Mihály, Barti Miklós 4—4 kr. Polton Zsigmond 6 kr. Aczél Mihály 2 kr. Karácson János 15 kr. Barti Ferencné, öz. Nyés Gergelyné és Nagy József 8—8 kr. Opra Teréz 10 kr. Kondráth Gergelyné 4 kr. Szigeti Borbála 10 kr. Sándor Ferenc 6 kr. János Ilona, Béli Pál, Paja Elek 20—10 kr. Nagy Istvánné 3 kr. Baricz Károlyné 20 kr. Szöröcsy Jenő 20 kr. Id. Jakab Istvánné 20 kr. N. N. 40 kr. Nagy József 2 kupa rozs. Fejér István 8 k. rozs. Kondráth Nándor 2 k. rozs. Czipa Balásné 2 k. törökbuza. Várdó Istvánné 1 k. törökbuza. Dobra Elek 1 k. rozs. Boricza István 2 k. törökbuza. Cseh Lajosné 1 véka pityóka, 1 koszorú hagyma. Kicsid Gergely 3 k. rozs. Czibak Mihály 2 kupa rozs.

Fogadják a buzgó gyűjtők és a jótékony adakozók a kórház nevében leghálásabb köszönetünket.

K. Váárhelyt, 1884. decz. 22.

Szöcs József m. p. polgármester, a kórház igazgatója.
Kovács István m. p. akórházi igazgató-bizottság jegyzője.

Felölös szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Nyílt tér.)*

Nyilatkozat.

Alóírottak ezennel kijelentjük, hogy a Nagy Dénes és Dobay János urak között fennforgott becsületbeli ügy előttünk a mai napon a lovagiaság szabályainak teljesen megfelelő módon elintéztetett.

K. Váárhelyen, 1885. március 20.

Ifj. Benkő Sándor. Ifj. Kovács Dani.
Borcsa Miklós. Dr. Barabás Sándor.

A „GONDÚZÓ“

szépirodalmi hetilap

f. évi ápril hó elsejével harmadik évfolyamába lép és rövid fennállása óta, rendkívül dúsz és változatos tartalmánál fogva oly pártolónak örvend, mely az irodalom terén valóban páratlanul áll hazánkban.

A „Gondúzó“ erkölcsöt nemestítő és lelket művelő, érdekesítő és gondolatot úzó olvasmányával kimeríthetetlen tárházat képez családok és egyesek számára.

A „Gondúzó“ munkatársai: P. Szathmáry Károly, Tolnai Lajos, Komócsy József, Kiss József, Margitay Dezső, Mikszáth Kálmán, Szana Tamás, Tóth Endre, Vértesi Arnold, Kázar Emil, Ejszaki Károly, Endrőti Sándor, Balázs Sándor, Dalmady Győző, Prém József, Hentaller Lajos, Sziklay János, Reviczky Gyula, Palágyi Lajos, Lévy Sándor, stb. stb.

A „Gondúzó“ továbbá megkezdte „A gránátkeves asszony“, Maritté E. világhírű regényének közlését, egyedül jogositott magyar fordításban, mely regény egyszerre hat nyelven jelenik meg.

Vége pedig örvendő említjük meg, hogy Jókai Mór és Beniczky Bajza Lenke koszosz írónk ígértét bírnak, hogy a „Gondúzó“ számára írni fognak, mi által oly kellemes helyzetbe jutottunk, hogy hazánk irodalmi kitűnőseit csoportosítsuk lapunk körül.

A „Gondúzó“ megjelen minden vasárnap 3¹/₂ ivnyi tartalommal és ára a bérmentes szétküldéssel együtt negyedévre csak 1 frt 50 kr, félévre 3 frt.

Mutatványsszámmal mindenkinek szívesen szolgálunk ingyen és bérmentve, ki e végett hozzánk fordul.

Az előfizetési pénzek legkezszerűbben posta-utalványnyal a „Gondúzó“ kiadóhivatalába küldendők.

Székely Aladár,

a „Gondúzó“ kiadó-tulajdonosa.
Budapesten, dob-utca 14.

* Ezen rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hivatalos árfolyamok és érték a budapesti áru-tőzsdén.

Március 20-án.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	99.20
Magy. papírdárdék 5%	94.05
Magyar vasúti kölesén	147.—
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	98.75
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	122.50
M. keleti vasúti államköt. v. III.	109.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	102.75
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	102.75
Temes-bánati földterherm. kötvény	102.—
Temes-bánati föld. kötv. záradékkal	102.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	101.50
Horvát-szlavon földterherment. kötv.	102.—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	98.75
Magyar nyerevény-sorsjegye kölesén	119.25
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegye	119.25
Osztrák járadék papírban	83.30
Osztrák járadék ezüstben	83.50
Osztrák járadék aranyban	108.50
1860. államsorsjegyek	139.—
Osztrák-magyar bankrészvény	860.—
Magyar hitelbank-részvény	311.—

Osztrák hitelintézet-részvény	303.20
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.79
20 frankos arany	9.78
Német birodalmi márka	60.55
London (2 havi váltókért)	124.45

Hirdetmény.

A csikszaradai fürdő jelen évi használatára 1885. április 7-én d. e. 10 órákor a fürdőhelyiségben tartandó árverésen a többet ígérőknek bérbe adatnak.

A fürdők kikiáltási ára 2000 frt.

bánatpénz 200 frt.

A földtől sétány és kapcsolatos vendéglő 600 frt.

bánatpénz 60 frt.

A mészárszék kikiáltási ára 500 frt.

bánatpénz 50 frt.

Vállalkozni kívánók a bánatpénzt tartoznak előre letenni, s a legtöbbet ígérő az egész haszonbér összegéről köteles biztosítékot nyújtani.

Írásbeli ajánlatok úgy fogadtatnak el, ha a felajánlott bérösszeg-határozottan ki van fejezve és az ezen összegnek megfelelő 10% bánatpénz mellékelve van.

Az árverési feltételek alóírtaknál Cs.-Szeredában és a fürdőhelyiségben a felügyelőnél megtekinthetők.

Cs.-Szereda, 1885. márcz. 17.

Imets F. Jakó,

alelnök.

Miklósi József,

jegyző.

2—3

Hirdetmény.

Felkéretnek azon tenyészalulat-tartó tulajdonosok, kiknek bival- és fehér tehénbikájuk örökáron eladó vagy bérlet útján kiadó lenne, a kézdivásárhelyi gazdatanácsosi hivatalba szíveskedjenek bejelenteni a további egyezkedés megtehetése végett.

3—3

K.-Vásárhelyt, 1885. márcz. 11.

Sz. 817—1885.

k. ü.

HIRDETMEY.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügy-miniszterium 1885. február hó 13-án kelt 5802. számú rendeletével a csikszaradai kir. törvényszéki fogház felépítését 36979 frt 57 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából 1885. évi április hó 7-ik napjának d. e. 10 órájára a csikszaradai kir. ügyészség hivatalos helyiségében tartandó egy szóbeli, mint zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdetik.

Versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kizűzött nap d. e. 9 órájáig, a nyíltan versenyezni ohajtók pedig szintén 5%-nyi bánatpénzöket a tárgyalás megkezdése előtt nevezett királyi ügyészségnél anynyival inkább beadni igyekezzenek, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetn nem fognak.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes árlejtési feltételek nevezett királyi ügyész-

ségnél, ezenkívül utóbbiak még a br.-sói és kolozsvári kir. ügyészségeknél naponként a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Csik-Szereda, 1885. március 12-én.

3—3

A csikszaradai kir. ügyészség.

6 Nagysága

Csekefalvi Ilona asszonyságnak

(lakik Kassán, főutca 86. sz. alatt)

szakképzettséggel és nagy tudománytal összeállított legküzűbb ternő-kiszámítása dícséretre méltó: űa jelenkor legnagyobb mestere; azóta hogy a lottó fennáll, lottószámok összeállítása által még azt más képes nem volt napfényre hozni, mit ő; nyertünk az ő tanácsára az első betételre:

Ternót, Ternót, Ternót!!!

a prágai, brünni és bécsi egy napi húzáson: Mathilde Wilke Lundenburgból, Bukovszky János, szabómester Skleni, Stolar János építómester, Poliené és Kindermann Emánuel nyug. tanító Filippisdorf Georgswalde mellett, mind a négy morvaországi lakos.

Kisebb nyereményekben részesültek: Tribucsek Ödön, Pirnitz 385. Strausz Ernst Hrotyvíz, Hanzlik János, szabóm. Brünn apáczá-utca 9. sz. Ferencl Ferencz Morva-Trüban. Sekera Antal Prerau, templomutca 805. sz. Krausz Gyula, Bollmány (Baranya-megye). Krausz Karolina Römerstadt 213. Sabata Ferencz Prerau, Moudra Vincze Prossnitz királyutca 30. Hausmann János takács, Engelsberg, Fatka Mátyás keresk., Saratic Brünn mellett, Zohner Károly, Friedland a Morva folyó mellett, Kresta Johanna Freiberg, Michel József Römerstadt 85. Travnicek Mór pékmester, Dedicz 96. Viskova mellett, Witt Antal, Eibenshitz széles-utca 115. sz. Brünn mellett, Essler Adolf asztalosmester, Würbenthal (Schlesia-ban). Prochaska Antal Teplitz, (Csehország). Prochazda Ferencz Drahan, Panizil Anna Hachein 11. Olmütz mellett, Pollak Zsigmond tanító Turnau, Hartl József idb. Siebenhöfen, Bärn mellett, Nesvadba Ferencz Zalmasovicz p. Holesov. Kaehlik Panny Brünn, Zeile 39. Svoboda Ferencz Babicz. Kele mellett, Rauskolb Károly Harlsdorf, Korinek Antal Mödriz, Horák Filip vendéglős, Friedek, Hoferek Vincze Alsó-Ujozd 106. Kratochwill József Nendorf 58. Oslavan mellett, Nepras János Brünn reudekuteza 4. Skazel Ferencz pékmester Prossnitz ur-utca 1. szám. Launer Ferencz Rossitz, Appl Bertalan Bausch 83. Stuchlik János Marchefich, Butschowitz mellett Morvaországban.

A budapesti húzáson: Scheuli József Nagy-Maros téglanteza 15. Kohlmaier Ferencz kárpitos Selmeczbánya. Poos András cipész Aszód. Kaznir Ilona Nyiregyháza. Gross Jakób vendéglős Berregszász. Hajdu János Makó 272. tanyai sz. Kázar Mihály Debreczen bus-utca 714. sz. Preisz Moritz asztalos N.-Kóta. Faszka Irma Aszód. Gombál István Miskolcz tóteza 4. szám. Keinert Rezső kertész Budapest, VII. Istvánút 5. szám. Katona Lajosné Miskolcz. Belgrádueteza 12. szám.

2—5

Levelezésekre 3 drb. 5-kros bélyeg küldendő.

Harcz révén a győzelemhez!

Daczára a sok gyanúsításoknak, a valódi horgony Pain-Expeller ma mégis a legelterjedtebb és legkedveltebb háziszér. Ezek tudják saját tapasztalatuk folytán, hogy csak ez a köszvény ellen jobb szer nem létezik, mint a valódi Pain-Expeller. Ezért joggal tanácsoljuk annak megpróbálását. Ar 40 és 70 kr. Készletben a legtöbb gyógyszerertárban. Richter F. Ad. és társa, Bécs. — Főraktár Prágában az „arany oroszlán“ gyógyszerertárban, Niklasplatz 7.

A Richter-féle különlegességek Budapestben is, Török József gyógyszerertárban, (királyutca 12. sz. a.) raktáron tartatnak.

(4—4)